

ВИЗНАЧЕННЯ ЗОНИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ГРОШОВИМИ ПОТОКАМИ В ЕКОНОМІЦІ УКРАЇНИ

Обґрунтовано сутність поняття «ефективність управління грошовими потоками», розкрито суть методики комплексної оцінки ефективності управління грошовими потоками в економіці. Наведено практичну реалізацію комплексної оцінки ефективності управління грошовими потоками. Визначено три зони оцінки ефективності: зону позитивної оцінки, зону умовно позитивної оцінки і зону негативної оцінки.

Ключові слова: грошовий потік, ефективність, управління, зони ефективності управління грошовими потоками.

Постановка проблеми. В умовах хаотично структурованої економіки, нестачі стабільності процесів в економіці актуальним стає питання про визначення зони ефективності управління грошовими потоками державними органами влади.

Для розкриття цього питання перш за все необхідно дати визначення терміну «ефективність управління».

Економічна ефективність – це показник, який співвідносить отриманий ефект із поточними витратами, що обумовили цей ефект, чи економічними ресурсами, використаними для його отримання [1].

У широкому розумінні ефективність – це відношення між результатами підприємницької діяльності і використовуваними для одержання цих результатів матеріалами, трудовими і фінансовими ресурсами [2].

Тобто ефективність управління грошовими потоками характеризує результативність діяльності органів державної влади стосовно вирішення питань щодо напрямів грошових потоків в економіці.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Багато вчених займаються питаннями розрахунку ефективності [3–18], але практично всі вони приділяють увагу ефективності виробництва або ефективності діяльності підприємства. Що стосується розрахунку показника ефективності управління, то в теорії менеджменту цей показник розраховується як відношення ефекту (результату) управління на витрати управління [19].

Проблемою комплексної оцінки ефективності державного управління грошових потоків є, у першу чергу, відсутність відповідної звітності. Річну звітність про діяльність держави органи державної влади почали складати тільки у 2011 р. у зв'язку з прийняттям Бюджетного кодексу України.

Метою цієї статті є визначення зон оцінки управління грошовими потоками в економіці України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Під методикою комплексної оцінки ефективності управління грошовими потоками в економіці слід розуміти систему дослідження відхилення фактичних показників руху грошових коштів від планових з метою оцінки відповідності фактичних даних плановим. Використання зазначеної методики дозволить зробити висновки про діяльність

управлінських структур, а також ефективність їх діяльності. Для досягнення поставленої мети необхідним є збір планових і фактичних показників щодо діяльності аналізованих структур за довгий період діяльності для виявлення недоліків і розрахунку ефективності управлінських рішень.

Комплексна оцінка ефективності управління грошовими потоками можлива за допомогою методики відхилення планових показників від фактичних за групами показників, які виокремлюються, присвоєння цим групам балів і розрахунок показника ефективності за всіма групами.

Практична реалізація комплексної оцінки ефективності управління грошовими потоками була здійснена в процесі комплексної оцінки ефективності управління грошовими потоками органів державної влади України. Згідно з алгоритмом [20] комплексна оцінка ефективності управління грошовими потоками України проводилася у 9 етапів і за 3 комплексними показниками: 1) якісний або кількісний, що прямує до зростання; 2) якісний або кількісний, що наближається до нуля; 3) бінарний за різними сегментами грошових потоків.

За першим показником – якісний або кількісний, що прямує до зростання – оцінка проводиться за такими етапами.

Етап 1. Збір інформації про грошові потоки. Автором використовувалася статистична інформація стосовно структури доходів та видатків Державного бюджету України за період з 2000 по 2011 р. За основу розрахунків було взято планові і фактичні дані.

Етап 2. Виокремлення груп показників ефективності грошових потоків в економіці.

Групи показників було сформовано таким чином.

Група 1. Вхідні грошові потоки Державного бюджету: податкові надходження; неподаткові надходження; доходи від операцій з капіталом; цільові фонди; трансферти.

Група 2. Вихідні грошові потоки Державного бюджету: загальнодержавні функції; оборона; громадський порядок, безпека та судова влада; економічна діяльність; охорона навколишнього природного середовища; житлово-комунальне господарство; охорона здоров'я; духовний та фізичний розвиток; освіта; соціальний захист та соціальне забезпечення; міжбюджетні трансферти.

Етап 3. Присвоєння кожній групі показників відповідної ваги (табл. 1).

Таблиця 1

Розподіл питомої ваги груп показників ефективності грошових потоків національної економіки

Група	Назва групи	Питома вага групи (W_i), %
А	Вхідні грошові потоки Державного бюджету	50
Б	Вихідні грошові потоки Державного бюджету	50
Разом		100

Етап 4. Присвоєння кожній групі показників грошових потоків відповідної ваги.

Розрахунок показників ефективності для присвоєння балів кожній групі показників відбувався за допомогою програми EXCEL, що дає змогу прискорити розрахунок та отримати точні показники без помилок.

Розрахунок показників проводився за I варіантом розрахунку індикатора якісного або кількісного, що прямує до зростання.

Розрахунки наведено в табл. 2–5.

Етап 5. Розрахунок ефективності кожної групи показників грошових потоків відбувається за допомогою програми EXCEL таким чином:

1. Визначення питомої ваги (W_i) показників кожної групи, %. Розрахунки наведено в табл. 6 та 7.

Таблиця 2

**Розрахунок показників ефективності грошових потоків для присвоєння балів показникам групи
«Вхідні грошові потоки Державного бюджету України»**

Вхідні грошові потоки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Податкові надходження	4,65	6,80	2,16	-3,86	-1,13	0,59	-3,23	-0,43	1,76	16,65	-14,23	1,77
Неподаткові надходження	-22,96	24,35	-7,08	-0,79	-22,71	8,09	2,75	4,86	-11,54	-38,66	15,04	13,01
Доходи від операцій з капіталом	-98,96	50,39	34,26	-56,09	-26,76	-0,86	67,96	31,45	60,62	56,91	-33,90	-22,88
Цільові фонди	-31,39	-19,61	93,88		-24,40	-12,58	-3,31	-16,54	-32,22	-49,12	-75,74	65,14
Офіційні трансферти з місцевих бюджетів	-11,75	4,35	-2573,16	-8,32	-14,33	-10,90	-11,43	1,20	-4,24	12,16	-12,12	-6,42

Таблиця 3

**Розрахунок показників ефективності грошових потоків для присвоєння балів показникам групи
«Вихідні грошові потоки Державного бюджету України»**

Вихідні грошові потоки	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Загальнодержавні функції	22,99	16,26	23,17	6,73	3,96	4,27	5,84	10,73	25,35	33,75	-3,14	-3,00
Оборона	4,91	8,21	13,76	-4,37	4,24	2,15	12,86	11,21	4,03	25,62	-19,78	-9,26
Громадський порядок, безпека та судова влада	-25,41	1,49	-9,48	-9,19	3,13	2,42	3,79	1,78	3,22	4,27	-2,55	-2,75
Економічна діяльність	-37,23	24,84	30,60	7,04	5,55	8,06	6,95	8,18	9,87	35,15	-15,59	-20,97
Охорона навколишнього природного середовища	-5,09	22,84	26,77	-3,42	11,20	9,33	10,30	7,85	8,61	15,48	-164,84	-53,93
Житлово-комунальне господарство	-8,33	23,63	23,88	-18,57	64,80	10,57	11,71	50,88	60,32	31,74	-21,03	-270,09
Охорона здоров'я	-0,61	19,92	24,23	-6,19	1,85	6,18	7,32	2,26	7,62	6,30	-3,30	-6,84
Духовний та фізичний розвиток	6,02	25,84	31,01	1,07	10,88	6,67	13,94	3,78	8,12	8,32	-4,50	-8,16
Освіта	-18,91	8,37	-6,38	-3,04	6,40	5,47	6,32	5,35	4,80	7,24	-6,15	-7,51
Соціальний захист і соціальне забезпечення	0,56	2,13	-5,12	-0,93	1,34	3,05	4,73	3,34	3,18	4,44	-2,46	-1,30
Міжбюджетні трансферти	-4,99	9,81	2,44	-3,30	-5,27	8,85	3,65	5,68	6,94	2,18		-1,73

Таблиця 4

**Присвоєння бального значення показникам ефективності грошових потоків групи
«Вхідні грошові потоки Державного бюджету (P) України»**

Вхідні грошові потоки Державного бюджету	Бал
Податкові надходження	10
Неподаткові надходження	12
Доходи від операцій з капіталом	8
Цільові фонди	18
Офіційні трансферти з місцевих бюджетів	14

Таблиця 5

**Присвоєння бального значення показникам ефективності грошових потоків групи
«Вихідні грошові потоки Державного бюджету (P) України»**

Вихідні грошові потоки Державного бюджету	Бали
Загальнодержавні функції	20
Оборона	18
Громадський порядок, безпека та судова влада	6
Економічна діяльність	16
Охорона навколишнього природного середовища	14
Житлово-комунальне господарство	12
Охорона здоров'я	10
Духовний та фізичний розвиток	20
Освіта	0
Соціальний захист і соціальне забезпечення	8
Міжбюджетні трансферти	8

2. Розрахунок EP_A та EP_B – бальне значення коефіцієнта ефективності групи А та Б.

3. EP_{A-max} , EP_{B-max} – максимальне бальне значення коефіцієнта ефективності групи А та Б.

4. E_A , E_B – ефективність групи А та Б, %.

Розрахунок наведено в табл. 8 та 9.

Етап 6. Розрахунок показника підсумкової ефективності грошових потоків.

Розрахунок підсумкового показника ефективності управління грошовими потоками наведено в табл. 10.

Таким чином, отриманий розрахунок підсумкової ефективності управління грошовими потоками України свідчить, що ефективність управління грошовими потоками в країні має задовільний рівень практично в усі роки, оскільки перебуває в інтервалі 45–60%.

Далі наведемо значення розрахунків, проведених за другим показником – якісним або кількісним, що наближається до нуля.

1. Спочатку на основі статистичних даних за минулі періоди розраховали максимальне негативне значення показника (I_{max}). Розрахунок наведено в табл. 11, 12.

2. На основі обраного негативного значення розраховали коефіцієнт відхилення фактичного значення показника ефективності від запланованого значення з урахуванням максимально негативного значення показника ΔI_{max} та при своїли бальне значення. Розрахунки наведено в табл. 13.

Таблиця 6
Розрахунок питомої ваги (I_p) показників першої групи «Вхідні грошові потоки Державного бюджету України», %

Показник	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Податкові надходження	26,99	27,64	31,82	32,43	31,88	35,35	35,50	35,15	36,23	33,05	37,38	34,80
Неподаткові надходження	15,00	17,93	13,88	14,34	15,91	13,40	13,39	12,69	11,40	14,71	10,84	13,57
Доходи від операцій з капіталом	0,06	0,44	0,53	0,69	0,60	0,34	0,21	0,53	0,46	0,24	0,15	0,12
Цільові фонди	5,98	0,54	0,21	0,20	0,17	0,12	0,25	0,28	0,22	0,14	0,11	0,06
Офіційні трансферти з місцевих бюджетів	1,96	3,46	3,56	2,34	1,43	0,78	0,65	1,34	1,69	1,87	1,52	1,45

Таблиця 7
Розрахунок питомої ваги (I_p) показників другої групи «Вхідні грошові потоки Державного бюджету України», %

Показник	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Загальнодержавні функції	10,30	7,04	7,75	7,00	6,07	5,30	5,17	4,85	4,51	5,13	7,68	6,00
Оборона	3,23	3,76	3,99	4,70	3,89	2,67	2,33	2,70	2,43	1,99	2,51	1,99
Громадський порядок, безпека та судова влада	3,89	4,93	5,27	5,08	4,86	4,49	4,59	5,26	5,15	4,98	6,33	4,86
Економічна діяльність	13,39	11,72	6,29	8,19	8,97	6,21	7,45	8,54	8,01	6,87	7,98	6,71
Охорона навколишнього природного середовища	0,17	0,14	0,60	0,65	0,56	0,43	0,48	0,52	0,46	0,38	0,51	0,45
Житлово-комунальне господарство	0,00	0,00	0,06	0,07	0,07	0,05	0,07	0,21	0,09	0,06	0,19	0,05
Охорона здоров'я	1,02	1,37	1,78	2,10	2,17	1,55	1,50	1,81	1,53	1,55	1,94	1,53
Духовний та фізичний розвиток	0,34	0,27	0,48	0,57	0,63	0,56	0,51	0,57	0,60	0,66	1,14	0,57
Освіта	3,89	4,53	5,63	5,11	4,53	4,40	4,42	4,35	4,46	4,93	6,38	4,08
Соціальний захист і соціальне забезпечення	7,78	7,31	8,20	6,07	7,66	13,99	11,04	8,38	10,52	10,63	15,35	9,53
Міжбюджетні трансферти	5,98	8,92	9,95	10,45	10,58	10,34	12,45	12,81	12,24	12,82	0,00	14,23

Таблиця 8
Розрахунок показників ефективності першої групи «Вхідні грошові потоки Державного бюджету України»

Показник	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EP_A	585,54	553,11	542,59	538,23	537,70	530,18	530,97	531,92	530,41	537,55	528,31	533,18
$EP_{A-пнх}$	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
E_A	58,55	55,31	54,26	53,82	53,77	53,02	53,10	53,19	53,04	53,75	52,83	53,32

Таблиця 9

Розрахунок показників ефективності другої групи «Вихідні грошові потоки Державного бюджету України»

Показник	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
EP_B	631,37	576,66	540,80	560,79	553,18	508,60	512,57	522,65	509,91	500,47	538,84	516,00
$EP_{B-\max}$	999,93	999,96	998,85	998,52	998,65	999,03	998,68	995,85	998,16	998,88	996,26	999,03
E_B	63,14	57,67	54,14	56,16	55,39	50,91	51,32	52,48	51,08	50,10	54,09	51,65

Таблиця 10

Розрахунок підсумкового показника ефективності грошових потоків національної економіки України згідно з першим варіантом розрахунку, коли показник якісний або кількісний, що прямує до зростання

Рік	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
$E_{\text{пліс}}$	60,85	56,49	54,20	54,99	54,58	51,96	52,21	52,84	52,06	51,93	53,46	52,48

Таблиця 11

Розрахунок варіація показник вхідного та вихідного грошового потоку національної економіки України за максимально негативного значення показників відповідних груп

Показник	Група А. Вхідні грошові потоки державного бюджету											
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Податкові надходження	- 953 103,10	1 601 017,90	639 199,60	- 1 328 732,80	- 501 545,00	438 581,50						
Неподаткові надходження	2 029 735,60	4 585 166,50	- 834 699,50	- 123 669,90	- 4 142 281,90	2 484 639,30						
Доходи від операцій з капіталом	22 761,80	354 922,50	252 513,60	- 274 266,00	- 179 557,30	- 6 176,70						
Цільові фонди	1 034 332,80	- 69 883,00	2 901 942,60	- 216 033,50	- 47 340,70	- 27 552,90						
Офіційні трансферти	149 648,60	125 040,50	- 3 113 521,80	- 198 195,90	- 252 027,30	- 161 733,00						
	Група А. Вхідні грошові потоки державного бюджету											
	2006	2007	2008	2009	2010	2011						
Податкові надходження	- 2 965 538,80	- 497 000,00	3 007 386,20	29 738 844,70	23 751 307,88	- 4 637 955,16						
Неподаткові надходження	1 010 424,50	2 153 000,00	- 5 465 213,30	- 18 484 000,60	- 9 788 936,51	- 6 388 714,00						
Доходи від операцій з капіталом	1 176 459,10	812 000,00	3 271 444,40	1 400 256,00	198 959,98	118 465,24						
Цільові фонди	- 21 607,30	- 132 000,00	- 249 193,40	- 208 718,60	231 504,92	- 313 551,57						
Офіційні трансферти	- 177 394,70	54 000,00	- 318 657,20	1 164 955,60	839 955,20	205 416,15						

— максимально негативне значення показників.

Таблиця 12

Група Б. Вихідні грошові потоки державного бюджету										
Показник	2000	2001	2002	2003	2004	2005				
Загальнодержавні функції	2176324,6	1104502,2	2 073 000,00	567 000,00	398 000,00	535 000,00				
Оборона	118082,7	271847,5	564 000,00	-221 000,00	274 000,00	133 000,00				
Громадський порядок, безпека та судова влада	-557905,5	60133,9	-405 000,00	-480 000,00	250 000,00	251 000,00				
Економічна діяльність	-2571016,3	3126627,7	2 461 000,00	696 000,00	838 000,00	1 231 000,00				
Охорона навколишнього природного середовища	-5773,5	34251,3	193 000,00	-24 000,00	113 000,00	101 000,00				
Житлово-комунальне господарство	-188,3	509,3	16 000,00	-13 000,00	197 000,00	13 000,00				
Охорона здоров'я	-4343,9	275055,5	506 000,00	-137 000,00	65 000,00	231 000,00				
Духовний та фізичний розвиток	15602,2	75983,4	191 000,00	7 000,00	123 000,00	91 000,00				
Освіта	-437488,6	334156,2	-299 000,00	-169 000,00	492 000,00	575 000,00				
Соціальний захист та соціальне забезпечення	30761,3	128460,9	-354 000,00	-63 000,00	165 000,00	993 000,00				
Міжбюджетні трансферти	-200912,8	783542,2	221 000,00	-375 000,00	-842 000,00	2 268 000,00				
Група Б. Вихідні грошові потоки державного бюджету										
Показник	2006	2007	2008	2009	2010	2011				
Загальнодержавні функції	879 000,00	2 032 000,00	7 392 000,00	12 661 000,00	1 089 700,00	1 201 430,07				
Оборона	945 000,00	1 189 000,00	493 000,00	3 328 000,00	2 244 900,00	1 225 918,71				
Громадський порядок, безпека та судова влада	496 000,00	331 000,00	827 000,00	1 077 000,00	727 300,00	891 720,44				
Економічна діяльність	1 525 000,00	2 651 000,00	4 239 000,00	18 045 000,00	5 618 000,00	9 389 424,54				
Охорона навколишнього природного середовища	150 000,00	154 000,00	210 000,00	334 000,00	3 779 300,00	1 622 573,28				
Житлово-комунальне господарство	24 000,00	750 000,00	675 000,00	126 000,00	177 600,00	875 751,26				
Охорона здоров'я	324 000,00	146 000,00	608 000,00	507 000,00	289 000,00	699 136,91				
Духовний та фізичний розвиток	225 000,00	78 000,00	258 000,00	292 000,00	232 500,00	312 576,45				
Освіта	818 000,00	856 000,00	1 087 000,00	1 867 000,00	1 772 500,00	2 044 253,37				
Соціальний захист та соціальне забезпечення	1 505 000,00	1 009 000,00	1 670 000,00	2 391 000,00	1 706 700,00	826 779,23				
Міжбюджетні трансферти	1 294 000,00	2 691 000,00	4 407 000,00	1 384 000,00	81 325 000,00	1 640 977,68				

— максимально негативне значення показників.

Таблиця 13

Присвоєння балів групам показників ефективності грошових потоків

Група А. Вхідні грошові потоки Державного бюджету	
Показник групи	Бал
Податкові надходження	0
Неподаткові надходження	0
Доходи від операцій з капіталом	0
Цільові фонди	0
Офіційні трансферти з місцевих бюджетів	0
Група Б. Вихідні грошові потоки Державного бюджету	
Загальнодержавні функції	20
Оборона	2
Громадський порядок, безпека та судова влада	0
Економічна діяльність	0
Охорона навколишнього природного середовища	0
Житлово-комунальне господарство	0
Охорона здоров'я	0
Духовний та фізичний розвиток	20
Освіта	0
Соціальний захист і соціальне забезпечення	0
Міжбюджетні трансферти	0

3. Розрахунок коефіцієнтів ефективності за групами та підсумкового коефіцієнта ефективності. Розрахунок наведено в табл. 14.

Таблиця 14

Розрахунок коефіцієнтів ефективності грошових потоків за другою методикою, коли показник якісний або кількісний, що наближається до нуля

Рік	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Група А. Вхідні грошові потоки Державного бюджету												
EP_B	219,36	153,81	172,58	160,99	141,94	122,67	118,11	113,84	107,09	119,76	181,53	135,40
EP_{B-max}	999,93	999,96	998,85	998,52	998,65	999,03	998,68	995,85	998,16	998,88	996,26	999,03
E_B	21,94	15,38	17,28	16,12	14,21	12,28	11,83	11,43	10,73	11,99	18,22	13,55
Група Б. Вихідні грошові потоки Державного бюджету												
EP_A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
EP_{A-max}	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
E_A	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
$Enidc$	10,97	7,69	8,64	8,06	7,11	6,14	5,91	5,72	5,36	5,99	9,11	6,78

Ефективність управління грошовими потоками України згідно з присвоєними балами, коли показник якісний або кількісний, що наближається до нуля, показує, що рівень ефективності управління грошовими потоками входить в інтервал 0–25%, що вказує на незадовільний рівень ефективності.

Наступним кроком буде розрахунок ефективності управління грошовими потоками України за третім показником – бінарним, коли бали присвоюються згідно з вимірюванням відповідей «Так» / «Ні», єдино можливе.

Отже, згідно з другою методикою спостерігається інша ситуація, відхилення фактичного показника від запланованого становить 100% (заплановане зна-

чення «так», а фактично отримане «ні»). Індикатору присвоюється або 20 балів (запланованого значення досягнуто), або 0 балів (значення не досягнуто). Розрахунок відбувається таким чином:

1. Присвоюємо бали показникам відповідних груп. Розрахунок наведено в табл. 15.

2. Розраховуємо показники ефективності. Розрахунок наведено в табл. 16.

Таблиця 15

Присвоєння балів показникам відповідних груп ефективності грошових потоків

Показник	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Група А. Вхідні грошові потоки державного бюджету												
Податкові надходження	0	20	20	0	0	20	0	0	20	20	20	0
Неподаткові надходження	20	20	0	0	0	20	20	20	0	0	0	0
Доходи від операцій з капіталом	20	20	20	0	0	0	20	20	20	20	20	0
Цільові фонди	20	0	20	0	0	0	0	0	0	0	20	0
Офіційні трансферти з місцевих бюджетів	20	20	0	0	0	0	0	20	0	20	20	0
Група Б. Вихідні грошові потоки державного бюджету												
Загальнодержавні функції	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Оборона	0	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Громадський порядок, безпека та судова влада	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	20	20
Економічна діяльність	20	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Охорона навколишнього природного середовища	20	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Житлово-комунальне господарство	20	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Охорона здоров'я	20	0	0	20	0	0	0	0	0	0	0	20
Духовний та фізичний розвиток	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Освіта	20	0	20	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Соціальний захист та соціальне забезпечення	0	0	20	20	0	0	0	0	0	0	0	0
Міжбюджетні трансферти	20	0	0	20	20	0	0	0	0	0	0	0

Таблиця 16

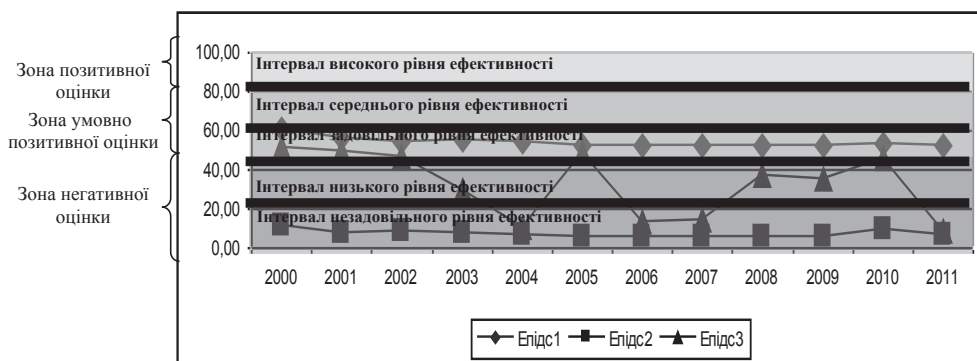
Розрахунок показників ефективності грошових потоків за третьою методикою, коли показник бінарний

Витрати	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Група А. Вхідні грошові потоки Державного бюджету												
EP_B	566,76	0,00	276,59	583,05	211,63	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	126,52	178,72
EP_{B-max}	999,93	999,96	998,85	998,52	998,65	999,03	998,68	995,85	998,16	998,88	996,26	998,64
E_B	56,68	0,00	27,69	58,39	21,19	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	12,70	17,90
Група Б. Вихідні грошові потоки Державного бюджету												
EP_A	460,10	989,27	651,20	0,00	0,00	975,15	271,92	291,30	733,79	702,96	783,22	0,00
EP_{A-max}	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000	1000
E_A	46,01	98,93	65,12	0,00	0,00	97,51	27,19	29,13	73,38	70,30	78,32	0,00
$E_{ПДС}$	51,34	49,46	46,41	29,20	10,60	48,76	13,60	14,56	36,69	35,15	45,51	8,95

Отже, згідно з розрахунком ефективності управління грошовими потоками України за третім методом – індикатор бінарний – виявлено, що рівень ефективності управління грошовими потоками у 2000–2002, 2005 рр. задовільний, у 2003, 2008–2009 рр. – низький, у 2004 та 2006 рр. – незадовільний.

Таким чином, згідно з аналізом даних, проведеним за трьома комплексними показниками, можливо сформулювати кінцевий результат оцінки та визначити зони оцінки ефективності управління грошовими потоками в економіці України.

Отже, зону, діапазон якої входить в найвищий інтервал ефективності (80–100), позначимо як зону позитивної оцінки. Зону, діапазон якої входить в середній інтервал ефективності (40–79), позначимо як зону умовно позитивної оцінки. Зону, діапазон якої входить в найнижчий інтервал ефективності (0–39), позначимо як зону негативної оцінки. Результати розрахунку ефективності за кожним показником і зони оцінки наведено на рис. 1.



Епідс₁ – підсумковий показник ефективності управління грошовими потоками, розрахований згідно з *першим показником, якісний або кількісний, що прямує до зростання*.

Епідс₂ – підсумковий показник ефективності управління грошовими потоками, розрахований згідно з *другим показником, якісний або кількісний, що наближається до нуля*.

Епідс₃ – підсумковий показник ефективності управління грошовими потоками, розрахований згідно з *третьим показником, бінарний*.

Рис. 1. Комплексна оцінка ефективності управління грошовими потоками в економіці України за 2000–2011 рр.

Висновки та прогнози. Згідно з аналізом, проведеним за трьома комплексними показниками, виявлено, що ефективність управління грошовими потоками України за 2000–2011 рр. дуже низька, за першим показником рівень ефективності – задовільний, за другим – низький, за третім – незадовільний. Таким чином, за жодним з підсумкових результатів управління грошовими потоками у вітчизняній економіці не досягається високого рівня. Максимальна отримана оцінка для України за 2000–2011 рр. – це задовільний рівень ефективності, який спрямований до зменшення.

Таким чином, застосування різних методик оцінки підтверджує єдиний тренд низького рівня ефективності управління грошовими потоками в економіці України.

Необхідними є розробка системи моніторингу і контролю результативності (ефективності) діяльності органів державної влади, організація і впровадження системи моніторингу фізичних та юридичних осіб для уникнення несплати податків.

Список використаної літератури

1. Воронін О.О. Визначення виду функціональної залежності між ефективністю виробництва і його чинниками [Електронний ресурс] / О.О. Воронін. – Режим доступу: http://www.ief.org.ua/Arjiv_ET/Voronin307.pdf
2. Оцінка ефективності змін і нововведень в системі менеджменту. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dsam.donetsk.ua/?p=588>
3. Адельсеїтова Е.Б. Формування ефективного механізму регулювання національної економіки: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.03 / Е.Б. Адельсеїтова; Крим. інж.-пед. ун-т. – Сімферополь, 2009. – 20 с.
4. Артим І.І. Оцінка ефективності управління в органах державної виконавчої влади (на прикладі районних державних адміністрацій): автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / І.І. Артим; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Львів. регіон. ін-т держ. упр. – Л., 2004. – 21 с.
5. Витренко Н.М. Социальная инфраструктура Украины: Оценка уровня и перспектив развития / Н.М. Витренко. – К.: Наук. думка, 1993.
6. Государственное регулирование экономики / под ред. В.И. Кушлина, Н.А. Волгина. – М.: ОАО «НПО Экономика», 2000.
7. Желябін В.О. Оцінка ефективності державного управління згідно з критеріями фінансової безпеки України [Електронний ресурс] / В.О. Желябін. – Режим доступу: [ttp://zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_37_18.pdf](http://zgia.zp.ua/gazeta/VISNIK_37_18.pdf)
8. Зимовець В.В. Державна фінансова політика економічного розвитку / В.В. Зимовець; НАН України; Ін-т екон. та прогнозів. – К., 2010. – 356 с.
9. Павлов Д.М. Ефективність системи органів державного управління: поняття, умови та критерії оцінки [Електронний ресурс] / Д.М. Павлов. – Режим доступу: [ttp://www.naiuu.kiev.ua/tslc/pages/biblio/visnik/2003_1/_zmist_06/pavlov.htm](http://www.naiuu.kiev.ua/tslc/pages/biblio/visnik/2003_1/_zmist_06/pavlov.htm)
10. Протас Н.Г. Оценка эффективности использования факторов развития в регионах]: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.05 / Н.Г. Протас; ГОУ ВПО «Самарский государственный экономический университет». – Б., 2011. – 23 с.
11. Черевко В.О. Методологія формування та управління фінансовими потоками регіону: автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.10.01 / В.О. Черевко. – К., 2006. – 22 с.
12. Чистов С.М. Державне регулювання економіки: навч. посіб. / С.М. Чистов, А.Є. Никифоров, Т.Ф. Куценко. – К.: КНЕУ, 2000. – 316 с.
13. Артим І.І. Оцінка ефективності управління в органах державної виконавчої влади (на прикладі районних державних адміністрацій) [Електронний ресурс]: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / І.І. Артим; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Львів. регіон. ін-т держ. упр. – Л., 2004. – 21 с.
14. Бабич О.Б. Результативність функціонування суб'єктів державного управління та місцевого самоврядування на основі впровадження корпоративної культури [Електронний ресурс]: автореф. дис. ... канд. наук з держ. упр.: 25.00.02 / О.Б. Бабич; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Харк. регіон. ін-т держ. упр. – Х., 2005. – 22 с.
15. Оценка эффективности государственного управления [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bigmanage.com/?p=200>
16. Наумов С.Ю. Система государственного управления. – [Електронний ресурс] / С.Ю. Наумов и др. – Режим доступу: <http://lib.rus.ec/b/214616/read>
17. Эффективность государственного управления. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://lib.4i5.ru/cu922.htm>
18. Гордон М.В. Эффективность государственного управления экономикой в Украине: проблемы оценки [Электронный ресурс] / М.В. Гордон, Н.В. Оленевич. – Режим доступа: <http://www.donntu.edu.ua>

19. Теорія менеджменту [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://books.efaculty.kiev.ua/men/6/t11/2.html>

20. Вареник В.М. Комплексна оцінка ефективності управління грошовими потоками [Електронний ресурс] / В.М. Вареник // Економічний простір. – 2012. – № 58. – С. 32–36.

21. Никишин А.И. Разработка комплексной системы оценки эффективности деятельности региональных органов государственного управления: автореф. дис. ... канд. экон. наук: 08.00.05 / А.И. Никишин; Институт реформирования общественных финансов. – М., 2007. – 28 с.

22. Про виконання Державного бюджету України за 2000–2011 рр. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ac-rada.gov.ua/>

Обоснована сутність поняття «ефективність управління денежними потоками», раскрыта суть методики комплексной оценки эффективности управления денежными потоками в экономике. Показана практическая реализация комплексной оценки эффективности управления денежными потоками. Определена три зоны оценки эффективности: зона позитивной оценки, зона условно позитивной оценки и зона негативной оценки.

Ключевые слова: денежный поток, эффективность, управление, зоны эффективности управления денежными потоками.

The essence of concept «effective monetary flow management» is grounded; the essence of method of complex estimation of effective monetary flow management in economy is exposed. Practical realization of complex estimation of effective monetary flow management is demonstrated. Three zones of estimation of efficiency monetary flow management are certain: zone positive assessment, the zone conditionally positive assessment and the zone of negative evaluation.

Key words: monetary flow, efficiency, management, areas of efficiency of management monetary flow.

Одержано 15.02.2013.